

Personal och barn i förskolan oktober 2015

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Utbildningsenheten konstaterar att andelen förskollärare i Nackas förskolor fortfarande är låg. 33 procent av pedagogerna är förskollärare, vilket är långt från utbildningsnämndens mål. Trots att förskolor med låg andel förskollärare vidtar många olika åtgärder för att öka andelen förskollärare märks ingen förbättring.

Utbildningsnämnden har gett utbildningsenheten i uppdrag att med hjälp av externt stöd hitta verkningsfulla metoder att öka andelen förskollärare. Vidare kommer utbildningsenheten att undersöka VFU:ns (den verksamhetsförlagda delen av förskollärarytbildningen) roll för att rekrytera nyexaminerade förskollärare.

Ärendet

I denna skrivelse redovisas statistik om personal i förskolorna i Nacka med fokus på andelen förskollärare i kommunen. Uppgifterna avser oktober 2015 och har samlats in från förskolorna av utbildningsenheten.

Tabell 1 Barn och personal i Nackas förskolor i 2011-2015. Om ej annat anges avser mätningen oktober.

		År	Antal förskolor	Antal barn i förskola	Antal personal i barngrupp (årsarbetare)	Antal barn per årsarbetare	Andel (%) personal (årsarbetare)	
							med pedagogisk högskoleutbildning	med förskollärarytbildning
Nacka	totalt	2011	107	5 858	1 140	5,1	36	29
Nacka	totalt	2012	108	5 955	1 126	5,3	34	33
Nacka	totalt	2013	106	5 895	1 194	5,2	37	33
Nacka	totalt	april 2015*	106	6 150	1 160	5,3	35	32
Nacka	totalt	2015	105	6 013	1 126	5,3	36	33
	kommunala		41	2 956	545	5,4	37	35
	fristående		64	3 057	581	5,3	34	31
* svar om barn och personal saknas från två förskolor								

Tabellen ovan visar en samlad bild över barn och personal i Nackas förskolor sedan 2011 och fram till den senaste mätningen i 2015. Anledningen till att antalet förskolor är en mindre i oktober 2015 jämfört med i april samma år är att Sjöängens förskola och Strandparkens förskola slogs samman mellan de två mätningarna.

Antalet barn i förskolorna har minskat från 6150 barn i april 2015 till 6013 barn i oktober 2015, en minskning på 137 barn, men ligger över nivåerna från både 2011, 2012 och 2013. (Minskningen är i realiteten större än 137 barn, eftersom mätningen från april saknar uppgifter från två förskolor.)

Antalet personal (årsarbetare) i barngrupp har minskat med 34 årsarbetare, från 1160 i april 2015 till 1126 i oktober 2015. (Även denna minskning är i realiteten större än, eftersom det saknas uppgifter från två förskolor i april 2015.)

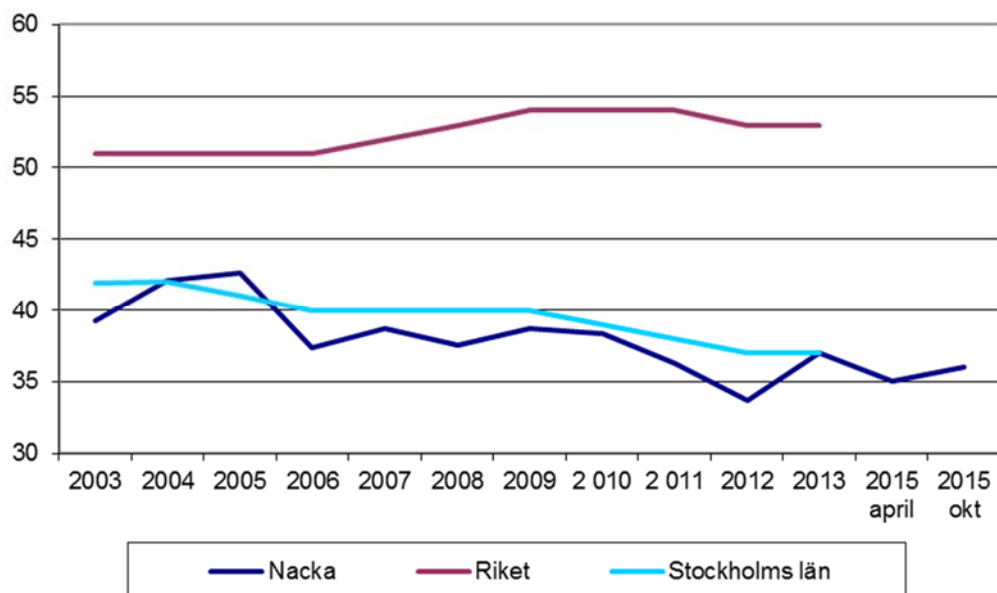
Antalet barn per årsarbetare i barngrupp är vid senaste mätningen 5,3. Sedan 2011 är nivån relativt konstant och varierar mellan 5,0 till 5,3 barn per årsarbetare.

Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning har ökat något sedan 2012. Den ligger nu på 36 procent jämfört med 34 procent 2012. Det finns en skillnad på 3 procentenheter mellan de kommunala och fristående förskolorna. De kommunala har 37 procent högskoleutbildad personal och de fristående 34 procent. De yrkesgrupper som ingår i pedagogiskt högskoleutbildad personal är förskollärare (370 st.), lärare (27 st.) och fritidspedagoger (3 st.).

Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning är jämförelsevis låg i Nacka. Nackas andel ligger strax under länets genomsnitt. I riket som helhet har mer än varannan personal pedagogisk högskoleutbildning, vilket oftast innebär förskollärarytbildning.

Figur 1 Andel (%) personal med pedagogisk högskoleutbildning i förskolan

Andelen personal med förskolläraryr utbildning i Nackas förskolor var 33 procent i oktober 2015. Andelen förskollärare har minskat sett under den senaste tioårsperioden.

Andelen är högre bland de kommunala förskolorna, 35 procent, än bland de fristående, 31 procent.

Spridning mellan förskolorna

Andelen förskolläraryr utbildad personal varierar mellan enheterna i kommunen. Av kommunens 105 förskolor har en förskola ingen förskollärare anställd, medan var femte förskola, 21 stycken, har 45 procent förskollärare eller mer.

Tabellen nedan visar spridningen mellan enheterna i kommunen. Förskolan som saknar förskollärare i oktober 2015 har fått en anmärkning av utbildningsenheten.

Tabell 2 Antal förskolor efter andel förskollärare

Andel förskollärare:	Antal förskolor			
	2012	2013	2015 (april)	2015 (okt)
0%	7	3	0	1
1-19%	25	10	15	14
20-29%	22	28	36	27
30-44%	31	41	31	42
≤ 45%	23	24	22	21

Förskolornas åtgärder för att höja andelen förskollärare

Vid inlämningen av uppgifter kring barn och personal i förskolan fick förskolorna möjlighet att berätta vad de gör för att höja andelen förskollärare på enheten. Då vi tittar på de 15 förskolor som har mindre än 20 procent förskollärare ser vi att flera åtgärder vidtas för att höja andelen förskollärare.

Den vanligaste är att förskolan uppmanar barnskötare att gå förskolläraryrket. Av de elva förskolor som nämnde detta är det sju stycken som har barnskötare eller annan personal som har sökt till eller redan går förskolläraryrket. Sex förskolor berättar att de annonserar och söker i första hand förskollärare till lediga tjänster.

Tre förskolor berättar att de kvalitetssäkrar verksamheten på annat sätt, exempelvis genom att ha en funktion (utvecklingschef/förskolechef) som handleder och stöttar personalen och/eller deltar i personalens planering och reflektionstid.

Tre förskolor nämner få inskrivna barn som en anledning till svårigheter med rekrytering av förskollärare. Två av dessa menar att det låga barnantalet gör det svårt ekonomiskt att anställa förskollärare och en av dem ifrågasätter varför checkbeloppet inte höjs i takt med att lönekraven ökar. Den tredje menar att det faktum att förskolan har få barn gör att intresset från förskollärare att söka sig till dem är litet.

En förskola förklarar att de höjer lönen och förbättrar villkoren för att locka till sig fler förskollärare. En ytterligare förskola nämner att de gärna tar emot förskollärestudenter för att "få in" nyexaminerade förskollärare. En annan förskola berättar att de är i stånd att sälja verksamheten till en skola.

Utbildningsenhetens kommentarer

Med ett genomsnitt på 33 procent förskollärare i kommunens förskolor 2015 nåddes inte utbildningsnämndens mål på 45 procent. För utbildningsnämnden är en ökning av andelen förskollärare en prioriterad fråga.

Vid de samtal med huvudmännen, så kallad kvalitetsuppföljning, som utbildningsenheten haft under hösten 2015 var förskolläraryrket ett viktigt ämne. Huvudmännen berättade, precis som förskolorna, att de är angelägna om att öka andelen förskollärare och att de gör mycket för att lyckas med det, men de konstaterar att det är svårt. Förskolläraryrket är också en stående fråga vid den tillsyn/insyn som utbildningsenheten gör i kommunens förskolor.

Utbildningsenheten finner det oroväckande att nivån är på en konstant låg nivå trots aktiva insatser från förskolorna. Detta har länge varit ett prioriterat område för utbildningsenheten, vilket inneburit bland annat uppföljning på förskolor med låg andel förskollärare och att informationen om andelen förskollärare visas tydligt på Jämföraren, som vägleder föräldrar inför val av förskola. Vi ser att söktrycket till förskolläraryrket på landets högskolor är högt och att platserna är fullsatta. Utbildningsenheten menar därför att antalet platser som erbjuds borde öka. Utbildningsenhetens ambition är att genom bland annat Kommunförbundet i Stockholms län, KSL påverka lärosätena att utöka antalet platser.

Utbildningsnämnden har gett utbildningsenheten i uppdrag att med hjälp av externt stöd hitta verkningsfulla metoder för att öka andelen förskollärare.

Utbildningsenheten menar att den så kallade VFU:n (den verksamhetsförlagda delen av förskolläraryrket) sannolikt har betydelse för rekrytering av nyexaminerade förskollärare. Vi kommer att undersöka detta och ta reda på hur stor andel av de

förskollärarstudenter som gör sin VFU i Nacka som senare anställs i kommunen. På det sättet hoppas vi få en tydligare bild över VFU:ns betydelse för rekrytering av nyexaminerade förskollärare.

Statistik om barn och personal i förskolorna samlas även in av Skolverket/SCB. Denna statistik kan användas för jämförelser med andra kommuner. Statistiken redovisas dock inte per förskola utan för att kunna visa situationen per förskola har utbildningsenheten genomfört denna särskilda insamling från förskolorna. Till kommande insamlingar behöver insamlingen justeras något för att även visa hur även dem som fått legitimation för förskolan men som inte har förskolläraryt utbildning.

Lotta Valentin
Enhetschef

Carina Legerius
Utvärderingsexpert

Linda Sundelin
Utbildningssamordnare

Bilaga Statistik per förskola okt 2015

Statistik per förskola oktober 2015

Förskola	Regi	Antal barn	Antal personal i barngrupp (årsarbetare)	Barn per årsarbetare	Andel personal (årsarbetare %)	
					med förskollärautbildning	med pedagogisk högskoleutbildning totalt
Akademiska skolans förskola	fristående	43	7	6,1	14	29
Alabasterns Förskola	kommunal	56	11	4,9	42	42
Alexanderskolan	fristående	41	8	5,3	21	21
Almdungens förskola	fristående	77	15	5,2	7	7
Amadeus förskola	fristående	65	15	4,3	20	20
Bagarsjöns förskola	kommunal	49	9	5,4	29	41
Barbåtens förskola	fristående	32	6	5,3	67	67
Bergatrollets föräldrakooperativ	fristående	36	8	4,5	13	13
Berguddens förskola	kommunal	47	10	4,9	21	21
Björknäs förskola	kommunal	92	18	5,1	38	43
Blåbärets förskola	fristående	15	4	4,0	53	53
Boo Gårds förskola	kommunal	86	16	5,5	49	55
BooMullarna - I Ur och Skur	fristående	30	7	4,3	29	29
Bågens Förskola	fristående	87	16	5,4	42	48
Bäckalidens förskola	kommunal	80	13	6,1	30	30
Chrysolitens förskola	kommunal	90	17	5,3	27	33
Da Vinci-förskolan	fristående	64	13	4,9	23	23
Daggkåpans förskola	fristående	66	11	5,8	44	53
Eklunda förskola	kommunal	70	12	5,6	37	37
Eknäs Förskola	fristående	60	10	6,0	39	46
Finnboda förskola	fristående	116	24	4,9	40	45
Fiskarhöjdens förskola	kommunal	93	21	4,5	37	37
Fisksättras skolans förskola	kommunal	63	12	5,3	25	25
Gläntans förskola	kommunal	72	14	5,1	14	14
Gröna Huset	fristående	67	12	5,4	31	31
Hedvigslunds förskola	fristående	81	13	6,2	29	29
Henriksdals förskola	fristående	84	15	5,6	40	40
Herrgårns förskola	kommunal	42	9	4,9	35	35
Humlans förskola	fristående	21	4	5,9	47	47
Hästhagens förskola	kommunal	30	6	5,5	55	55
I Ur och Skur - Upptäckarna	fristående	25	10	2,5	5	5
Idungården	fristående	61	11	5,6	42	59
Igelboda	kommunal	51	11	4,6	36	45
Inspira i Älta	fristående	57	10	6,0	47	47
Jarlabergs förskola	kommunal	67	13	5,2	54	54
Johannes Petris förskola	fristående	120	22	5,5	45	45
Järvens Förskola	fristående	51	9	5,5	7	7
Kolarängens förskola	kommunal	54	10	5,2	36	36
Korallens förskola	kommunal	59	12	5,0	34	34
Krabbans förskola	kommunal	53	11	5,0	27	27
Kristallens förskola	kommunal	143	25	5,8	31	53
Kubens Föräldrakooperativ	fristående	30	7	4,2	28	42
Kul förskola i Boo	fristående	24	5	4,8	0	0
Kulingens förskola	kommunal	122	15	8,3	19	19
Kummelnäs förskola	kommunal	123	21	5,7	40	40
Kyrkvikens förskola	fristående	68	11	5,9	26	26
Källans förskola	kommunal	70	14	4,8	40	40
Lekis För Fröna	fristående	17	3	5,0	55	55
Leklabets Förskola	fristående	20	5	4,4	39	39
LEKO	fristående	20	5	3,7	37	37
Lilla Maestro	fristående	30	7	4,3	25	43
Lilla Nacka	fristående	62	12	5,0	27	35
Lundsjöns förskola	fristående	48	8	6,0	25	25
Lupus förskola	fristående	24	5	5,3	19	19
Lusthusets förskola	fristående	75	13	5,9	38	38

Förskola	Regi	Antal barn	Antal personal i barngrupp (årsarbetare)	Barn per årsarbetare	Andel personal (årsarbetare %)	
					med förskolläraryt- bildning	med pedagogisk högskole- utbildning totalt
Lyckolundens förskola	fristående	15	4	3,8	25	25
Långsjöns förskola	kommunal	78	14	5,7	35	35
Lännersta Förskola	fristående	71	13	5,5	46	54
Lär i Nacka	fristående	72	13	5,7	18	18
Montessoriförskolan Castello	fristående	77	9	8,6	33	33
Montessorihusets förskola	fristående	71	13	5,6	40	40
Nacka Strands förskola	fristående	83	13	6,5	15	15
Neglinge gårds förskola	fristående	43	7	6,4	45	45
Nicke Nyfiken allmän förskola	fristående	12	2	8,0	100	100
Nyckelpigans Förskola	fristående	71	14	4,9	21	21
Optimus	kommunal	33	5	6,3	57	57
Ormingesnokens förskola	fristående	15	3	5,0	33	33
Pilens Förskola	fristående	92	16	5,6	23	29
Pingvinens förskola	fristående	37	11	3,4	18	27
Pyramidens montessorifsk f-koop	fristående	23	5	4,7	39	39
Pärlans Montessorifsk f-koop	fristående	24	5	4,5	17	17
Regnbågens förskola	fristående	50	9	5,6	33	56
Rensättra Förskola	fristående	70	12	5,7	27	27
Ringgården	kommunal	37	8	4,8	26	26
Saltisbarnens Montessoriförskola	fristående	20	4	5,0	50	50
Saltsjö-Duvnäs montessorifsk f-ko	fristående	26	5	5,2	20	40
Saltängens förskola	kommunal	104	19	5,5	42	42
Sigfridsborg	kommunal	80	14	5,9	30	36
Sjöängens förskola	kommunal	109	22	5,0	32	32
Skogsgläntans förskola	kommunal	52	7	7,4	29	29
Skogsstigens förskola	kommunal	77	14	5,4	31	31
Skuru Förskola	kommunal	77	12	6,4	58	58
Smörblommans Förskola	fristående	75	13	5,7	50	50
Solfjädern	kommunal	7	8	0,9	36	36
Solstrålen förskola	fristående	23	4	5,8	45	45
Solängens förskola	kommunal	53	10	5,2	27	27
Spiggens Förskola	fristående	29	7	4,1	29	29
Storstorkens Föräldrakooperativ	fristående	23	6	3,8	17	17
Storängens montessorifsk f-koop	fristående	17	4	3,9	42	42
Sunnebo förskola	fristående	55	10	5,5	34	34
Svanens Montessoriförskola	fristående	33	7	4,5	49	49
Tallidens förskola	kommunal	57	9	6,3	44	44
Tuvans Förskola	fristående	81	15	5,3	19	19
Universums förskola	kommunal	42	9	4,9	31	43
Utskogens förskola	kommunal	121	23	5,2	27	27
Waldorflekskolan Stjärngull	fristående	21	3	7,0	67	67
Vikdalens barns föräldrakooperati	fristående	23	4	5,8	50	50
Vilans skola	kommunal	152	26	5,9	41	41
Villa Caprifols Montessoriförskola	fristående	17	5	3,3	24	24
Vittra i Saltsjö-Boo	fristående	33	7	4,7	43	57
Vårgärdet	kommunal	44	8	5,3	24	36
Växthuset	kommunal	105	18	5,7	32	32
Älta Gårds förskola	kommunal	42	9	4,8	46	46
Ängsbackens förskola	fristående	38	7	5,2	20	20
Östbacka förskola	kommunal	74	12	6,4	34	34
Totalt		6013	1126	5,3	33	36
Kommunal		2956	545	5,4	35	37
Fristående		3057	581	5,3	31	34